

PSYKIATRIEN – REGION NORDJYLLAND

Kompetenceprofil

For social- og sundhedsassistenter

PSYKIATRIEN
– i gode hænder

INDHOLD

1	Kompetenceprofil for social- og sundhedsassistenter	3
	Bekendtgørelsens beskrivelse af formål	3
	Indplacering i den danske kvalifikationsramme	3
2	Tre trin i udviklingen af viden, færdigheder og kompetencer	4
	Niveau 1: Begynder	4
	Niveau 2: Kompetent.....	5
	Niveau 3: Ekspert	6

1 Kompetenceprofil for social- og sundhedsassistenter

I det følgende beskrives kompetenceprofil for en social- og sundhedsassistent i psykiatrien fra begynder til ekspert og baggrunden for kompetenceprofilen.

Social- og sundhedsassistentprofilen har udgangspunkt i bekendtgørelsen om uddannelserne i den erhvervsfaglige fællesindgang sundhed, omsorg og pædagogik, den danske kvalifikationsramme for livslang læring og praksis.

Bekendtgørelsens beskrivelse af formål

I bekendtgørelsen om erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent, nr. 616 af 31/05/2017 beskrives uddannelsens overordnede formål således:

§ 1. Erhvervsuddannelsen til social- og sundhedsassistent har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for det overordnede kompetenceområde: Professionel helhedsorienteret sygepleje og rehabilitering i samarbejde med borgere og patienter med grundlæggende behov i et tværprofessionelt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen.

Indplacering i den danske kvalifikationsramme

I den danske kvalifikationsramme er social- og sundhedsassistentuddannelsen indplaceret på niveau 4, det vil sige, at en nyuddannet social- og sundhedsassistent har følgende kvalifikationer:

Viden	Færdigheder	Kompetencer
Skal have viden om begreber, principper og processer inden for sit fagområdes praksis og i almene fag	Skal kunne vælge og anvende relevante redskaber, metoder, teknikker og materialer inden for sit fagområde	Skal kunne tage højde for arbejdsprocesser i normalt forudsigelige arbejds- eller studiesituationer
Skal have forståelse af sammenhænge mellem faglige problemer og samfundsmæssige/internationale forhold	Skal kunne identificere et praktisk og/ eller teoretisk problem Skal kunne vurdere kvaliteten af eget og andres arbejde i forhold til en given standard	Skal kunne planlægge og tage ansvar for egne og fælles arbejdsprocesser og resultater Skal kunne opsøge videreuddannelse og faglig udvikling i strukturerede læringsmiljøer
	Skal kunne anvende fagområdets terminologi i kommunikation med samarbejdspartnere og brugere	

2 Tre trin i udviklingen af viden, færdigheder og kompetencer

Niveau 1: Begynder

Når man er ny i sit fag eller et speciale, er det naturligt at være på begynderniveau. Det betyder ikke at man ikke gør sit arbejde godt, men det betyder at der kan være opgaver og situationer, man ikke er klædt på til at håndtere fleksibelt, nuanceret og på egen hånd.

Her beskrives hvad der er karakteristisk for, hvordan en social-og sundhedsassistent på begynderniveau kan planlægge og udføre sin sygepleje:

Regler og retningslinjer følges nøje – ”Sygepleje ”efter bogen”

Social- og sundhedsassistenten kan anvende sin viden om begreber, principper og processer i forhold til psykiatriens redskaber, metoder og teknikker som generelle regler.

Hun kan identificere praktiske og/eller teoretiske problemer ud fra sin viden om begreber og principper men hun mangler endnu kompetencer i at forudsige sine arbejdsprocesser. Derfor bliver planlægning og udførelse af sygeplejefaglige opgaver ofte mindre nuanceret.

Det faglige skøn tager primært afsæt i viden om begreber og principper og i begrænset omfang i færdigheder og kompetencer. Social- og sundhedsassistenten har forståelse for sammenhængen mellem de psykiatriske problematikker og samfundsmæssige forhold på det generelle plan, mens hun endnu ikke har udviklet sine færdigheder og kompetencer til at anvende denne forståelse i forhold til den enkelte patient og eventuelle pårørende. Social- og sundhedsassistenten vil ofte henvise til regler i planlægningen af sin sygepleje og kan være udfordret i forhold til at medtænke sin patient og pårørende og deres individuelle situation og behov.

Faglighed på basisniveau i formidling, argumentation og samarbejde

Social- og sundhedsassistent kan formidle sin sygepleje til samarbejdspartnere og patienter med henvisning til sin viden og sin forståelse. Hun kan vurdere kvaliteten af sit eget arbejde og hun planlægger sine egne plejeforløb med mindre opmærksomhed på patientens behov og ønsker.

Intervention, observation og refleksion i akutte situationer

I akutte situationer har social- og sundhedsassistenten, viden, færdigheder og kompetencer til selvstændigt at indlede en påkrævet akut intervention. I de problematiske situationer hvor det er uforudsigeligt, hvad patientens behov eller problem er og hans tilstand er ustabil kan social- og sundhedsassistenten selvstændigt udføre udvalgte opgaver på delegation.

Planlægning og udførelse af sygepleje i ikke-akutte situationer

I ikke-problematiske situationer hvor patienten er i en stabil situation og det er oplagt hvilken sygepleje der er brug for, kan social- og sundhedsassistenten identificere aktuelle og potentielle problemstillinger og på den baggrund vælge den relevante intervention. Hun kan planlægge, tage ansvar for

og vurdere sygeplejen i forhold til en given standard. I problemidentificerende situationer kan social- og sundhedsassistenten på delegation selvstændigt varetage dele af den forebyggende sygepleje.

Hvor længe er man social- og sundhedsassistent på begynderniveau?

Hvor længe en social- og sundhedsassistent er på begynder-niveauet vil variere fra person til person. Det afhænger bl.a. af hvilken viden, færdigheder og kompetencer social- og sundhedsassistenten har med fra andre ansættelser og eventuelt efteruddannelse.

Kompetenceudvikling på begynderniveau

Social- og sundhedsassistenten på begynderniveau skal igennem en række obligatoriske kurser i løbet af de første ca. 6 måneder. Rækkefølge og forløb aftales med den afsnitsledende sygeplejerske ved en samtale umiddelbart efter ansættelsen. Her følger en oversigt over, hvilke kurser det drejer sig om:

- Deltagelse i obligatoriske kurser
  - Indblik i psykiatri
  - Basal hjertestopundervisning
  - Konfliktåndterning
  - Personaleintroduktion
  - Den kliniske IT arbejdsplads

- Læring i praksis
  - Fagligt følgeskab med mentor
  - Deltagelse i afsnittets og klinikkens relevante faglige fora
  - Supervision

Glidende overgang til næste niveau

Der er en glidende overgang fra begynder niveau til det kompetente niveau, der viser sig ved at social- og sundhedsassistenten selvstændigt kan identificere praktiske og teoretiske problemer som baggrund for planlægning af sygeplejen i normalt forudsigelige arbejdsituationer.

Social- og sundhedsassistenten på begynderniveau bliver i løbet af perioden i stand til at anvende sin viden, færdigheder og kompetencer til at prioritere, strukturere og vurdere kvaliteten af et plejeforløb.

Niveau 2: Kompetent

På det kompetente niveau kan social- og sundhedsassistenten i stigende grad drage fordel af, at erfaring og færdigheder kobles med en mere nuanceret forståelse af viden, færdigheder og kompetencer.

Her beskrives hvad der er karakteristisk for, hvordan en social- og sundhedsassistent på det kompetente niveau kan planlægge og udføre sygepleje.

Planlægning af sygeplejen

Social- og sundhedsassistent har færdigheder og kompetencer til at anvende sin viden om begreber, principper og processer til at identificere et praktisk problem og planlægge egne arbejdsprocesser i normalt forudsigelige arbejdsituationer.

Det faglige skøn har afsætt i både viden, færdigheder og kompetencer og hun kan anvende det til at vælge relevante metoder til at identificere og planlægge sygeplejen i stabile forudsigelige patientforløb.

Øget fokus på kvalitet, sikkerhed og medinddragelse af patient og evt. pårørende

Social- og sundhedsassistenten kan anvende kliniske retningslinjer som baggrund for interventioner i sygeplejen. Hun har færdigheder og kompetencer i at anvende og inddrage forskellige systematiske vurderingsredskaber i planlægningen og vurderingen af plejen for at højne kvaliteten og sikkerheden for patienten og pårørende. Social- og sundhedsassistenten har nu færdigheder og kompetence til at medinddrage patienten og evt. pårørende i planlægningen af plejen.

Øget fokus på selvstændig opgaveløsning og udvikling i sygeplejen

Social- og sundhedsassistenten har færdigheder og kompetencer til selvstændigt at indgå i og handle i ikke-problematisk situationer. I problemidentificerende situationer kan social- og sundhedsassistenten på delegation selvstændigt varetage større dele af den forebyggende sygepleje.

Social- og sundhedsassistenten har viden, færdigheder og kompetencer til at indgå i dele af relevante sygeplejefaglige udviklings- og forskningsprojekter.

Øget fokus på sammenhæng i sygeplejen og formidling

Social- og sundhedsassistenten har forståelse for sammenhængen mellem faglige problemer og patientens vilkår og kan sikkert og systematisk formidle sygeplejen med anvendelse af sygeplejefagets og det psykiatriske speciales terminologi til tværfaglige samarbejdspartnere, patienter og pårørende.

Muligheder for kompetenceudvikling

Social- og sundhedsassistenten kan opsøge relevant efteruddannelse og faglig udvikling i strukturerede læringsmiljøer. Her følger nogle eksempler, der kan anvendes af den enkelte social- og sundhedsassistent, når hun er i dialog med sin leder om afsnittets behov for hendes fortsatte læring og kompetenceudvikling:

- Efteruddannelse
  - Deltagelse i psykiatriens interne kompetenceudviklings tilbud
  - Kompetencegivende efteruddannelse for social og sundhedsassistenter (KUA)
  - Praktikvejlederkurser
  - Akademiuddannelsen
- Læring i praksis
  - Være mentor for en nyansat social- og sundhedsassistent
  - Være praktik vejleder for social- og sundhedsassistentelever
  - Deltage i afsnittets og klinikkens relevante faglige fora
  - Deltage i supervision

Niveau 3: Ekspert

For at blive ekspert inden for sit fag er det afgørende, at man udbygger sin teoretiske viden og tilegner sig kompetencer, der ligger ud over det, der kan forventes på det kompetente niveau.

Der er markant forskel mellem det kompetente niveau og ekspertniveauet og ikke alle social- og sundhedsassistenter når ekspertniveauet. Erfaring alene er ikke nok til, at man flytter sig fra det kompetente niveau til at blive ekspert.

Her beskrives hvad der er karakteristisk for hvordan en social- og sundhedsassistent kan planlægge og udføre sygepleje.

Øget fokus på intuition, revurdering og bevidste valg

Social- og sundhedsassistenten kan intuitivt identificere en sygeplejefaglig problemstilling og kan på baggrund af intuition og erfaring vælge relevante indsatser i normalt forudsigelige plejesituationer samt inddrage patienten og patientens pårørende.

Hvis den planlagte pleje ikke fører til det ønskede resultat for patienten, kan social- og sundhedsassistenten anvende sin viden, færdigheder og kompetencer til bevidst analyse af plejen og ny planlægning.

Øget kompetence i forhold til egen faglige udvikling

Social- og sundhedsassistenten kan proaktivt opsøge efter- og videreuddannelse og faglig udvikling og hun har viden, færdigheder og kompetencer til at indgå i udvalgte dele af sygeplejefaglige udviklings- og forskningsprojekter.

Muligheder for kompetenceudvikling

Her følger nogle eksempler, der kan anvendes af den enkelte social- og sundhedsassistent, når hun er i dialog med sin leder om afsnittets behov for hendes fortsatte læring og kompetenceudvikling:

- Efteruddannelse
  - Deltagelse i psykiatriens interne kompetenceudvikling
  - Kompetencegivende efteruddannelse for social og sundhedsassistenter (KUA)
  - Praktikvejlederkurser
  - Akademiuddannelsen

- Læring i praksis
  - Være mentor for en nyansat social- og sundhedsassistent
  - Være praktik vejleder for social- og sundhedsassistentelever
  - Deltage i afsnittets og klinikkens relevante faglige fora
  - Deltage i supervision

Kompetenceprofil for social- og sundhedsassistenter

Psykiatriledelsens stab
HR og Arbejdsmiljø
Mølleparkvej 10
9100 Aalborg

Marts 2021

PSYKIATRIEN
– i gode hænder